

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-03-53 S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки		Comprehensive provision of financial and economic security	
Шифр за ОП	ПП 1	Code in Degree Programme	
Освітній рівень: магістерський (другий)		Level of Education: master's (second)	
Галузь знань Управління та адміністрування	07	Field of Knowledge Management and administration	
Спеціальність Менеджмент	073	Field of Study Management	
Освітня програма: Управління фінансово-економічною безпекою		Degree Programme: Management of financial and economic security	

Силабус навчальної дисципліни «Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління фінансово-економічною безпекою» спеціальності 073 «Менеджмент». Рівне. НУВГП. 2023. 11 с.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/26682/>

Розробник силабусу: *Ляхович Ольга Олександрівна. к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки*

Силабус схвалений на засіданні кафедри фінансів та економічної безпеки
Протокол № 1 від “30” серпня 2023 року

Завідувач кафедри: *Мельник Леонід Васильович, д.е.н., професор кафедри фінансів та економічної безпеки*

Керівник (гарант) ОП: *Ляхович Ольга Олександрівна. к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ економіки і менеджменту
Протокол № 1 від “31” серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Ковшун Наталія Едуардівна, д.е.н., професор*

© НУВГП, 2023

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Освітня програма	<i>Управління фінансово-економічною безпекою</i>
Спеціальність	<i>073 «Менеджмент»</i>

Рік навчання, семестр	1 рік навчання, 1 семестр
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС
Лекції:	20 денна /6 заочна
Практичні заняття:	20 денна /6 заочна
Самостійна робота:	80 денна /108 заочна
Курсова робота:	Ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	Українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Лектор 	Ляхович О.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування
Вікіситет	https://cutt.ly/4hwAgFy
ORCID	0000-0002-6770-7970
Як комунікувати	o.o.liakhovych@nuwm.edu.ua
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ	
Мета та завдання	
<p>Метою вивчення дисципліни є формування у студентів сучасного наукового світогляду і системи глибоких спеціальних знань з комплексного забезпечення фінансово-економічної безпеки.</p> <p>Завдання: вивчення комплексу питань з управління та організації систем фінансово-економічної безпеки на макро- та мікрорівнях з врахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду.</p>	
Компетентності	
<p>Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог</p> <p>ЗК01. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК02. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК08. Здатність виявляти, вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК02. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями</p>	

розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК04. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

СК09. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК14. Здатність до використання інформаційно-аналітичного інструментарію дослідження змін у стані фінансово-економічної безпеки з використанням сучасних знань про методи, технології та інструменти аналізу, моделювання та оцінювання економічних процесів та явищ.

СК 15. Здатність до формування комплексного забезпечення фінансово-економічної безпеки на мікро- та макрорівні.

Програмні результати навчання

ПР01. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПР02. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ПР05. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

ПР13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

ПР14. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку комплексної системи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства у поєднанні з дослідницькими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР16. Відшукувати, обробляти систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань у сфері забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств, установ та організації.

ПР19. Застосовувати поглиблені знання у сфері оцінки зовнішніх та внутрішніх загроз, ризиків, небезпек при проектуванні комплексних систем безпеки.

ПР21. Вміти застосовувати системно-синергетичний підхід забезпечення фінансово-економічної безпеки на мікро- та макрорівні.

Структура та зміст освітнього компонента

Модуль 1. Фінансово-економічна безпека у системі національної безпеки

Тема 1. Фінансово-економічна безпека: рівні забезпечення

Компетентності: ЗК01, ЗК02, СК15

Програмні результати: ПР21

Кількість годин: лекції – 2,0; практ. – 2,0; сам. роб. – 12

Література: 1, 2, 3, 5, 7, 10

Категоріально-понятійний апарат фінансово-економічної безпеки. Економічна безпека: сутність і місце в системі національної безпеки. Фінансова безпека в системі економічної безпеки держави. Узгодженість інтересів у системі забезпечення економічної безпеки

Тема 2. Система економічної безпеки держави

Компетентності: ЗК01, ЗК02, СК15

Програмні результати: ПР19, ПР21

Кількість годин: лекції – 2,0; практ. – 2,0; сам. роб. – 11

Література: 1, 2, 3, 5, 7, 15

Теоретичні основи економічної безпеки держави. Нормативно-правове регулювання економічної безпеки. Внутрішні складові економічної безпеки держави. Зовнішньоекономічна безпека держави. Характеристика загроз економічній безпеці держави. Механізм забезпечення економічної безпеки держави.

Тема 3. Структура фінансової безпеки держави

Компетентності: ЗК07, СК14

Програмні результати: ПР19

Кількість годин: лекції – 2,0; практ. – 2,0; сам. роб. – 10

Література: 1, 2, 3, 5, 10, 14, 15

Банківська безпека. Безпека небанківського фінансового ринку. Бюджетна безпека. Боргова безпека. Валютна безпека. Грошово-кредитна безпека

Тема 4. Оцінка фінансової безпеки регіону

Компетентності: ЗК07, ЗК08, СК14

Програмні результати: ПР19

Кількість годин: лекції – 2,0; практ. – 2,0; сам. роб. – 10

Література: 1, 2, 3, 5, 9, 15

Сутність та структура фінансової безпеки регіону. Індикатори фінансової безпеки регіону. Методика оцінки фінансової безпеки регіону. Перспективні напрями зміцнення фінансової безпеки регіонів України

Модуль 2. Механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств, банків та фінансових установ

Тема 5. Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства

Компетентності: ЗК01, СК04

Програмні результати: ПР14, ПР19

Кількість годин: лекції – 2,0; практ. – 2,0; сам. роб. – 11

Література: 2, 3, 4, 5, 6, 12, 13

Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства. Фінансово-економічні загрози та ризики підприємства. Методичні засади забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

Типологія рівнів забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства

Тема 6. Оцінка фінансово-економічної безпеки підприємства

Компетентності: ЗК07, СК02, СК14

Програмні результати: ПР16

Кількість годин: лекції – 2,0; практ. – 2,0; сам. роб. – 10

Література: 2, 3, 4, 6, 12, 13, 16

Показники економічної безпеки підприємства. Оцінка інтегрального рівня економічної безпеки підприємства. Індикатори кількісної оцінки рівня фінансової безпеки. Класифікація рівнів фінансової безпеки підприємств

Тема 7. Система раннього попередження та реагування у забезпеченні безпеки підприємства

Компетентності: ЗК08, СК09

Програмні результати: ПР19, ПР21

Кількість годин: лекції – 2,0; практ. – 2,0; сам. роб. – 11

Література: 2, 3, 4, 6, 11, 12, 13

Структура системи раннього попередження та реагування у забезпеченні безпеки підприємства. Основні етапи функціонування системи раннього попередження та реагування. Індикатори системи раннього попередження та реагування та їх інтерпретація. Заходи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства

Тема 8. Забезпечення безпеки діяльності банків

Компетентності: ЗК02, СК14

Програмні результати: ПР19

Кількість годин: лекції – 2,0; практ. – 2,0; сам. роб. – 11

Література: 1, 5, 7, 8, 10, 15

Фінансово-економічна основа безпеки банків. Види і форми безпеки банківської діяльності. Загрози фінансово-економічній безпеці банків. Індикатори фінансово-економічної безпеки банків

Тема 9. Фінансово-економічна безпека страхових компаній

Компетентності: ЗК02, СК14

Програмні результати: ПР19

Кількість годин: лекції – 2,0; практ. – 2,0; сам. роб. – 11

Література: 1, 5, 7, 8, 10, 15

Характерні ознаки фінансової безпеки страхових компаній. Кадрова, інформаційна та фінансова складові економічної безпеки страхової організації. Класифікація ризиків страхового бізнесу. Методичні підходи до оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки страхових компаній.

Тема 10. Фінансовий моніторинг та фінансова розвідка

Компетентності: ЗК02, СК14

Програмні результати: ПР19, ПР21

Кількість годин: лекції – 2,0; практ. – 2,0; сам. роб. – 11

Література: 1,2, 3, 5, 7, 8, 10, 15

Органи фінансової розвідки: поняття і концепції функціонування. Фінансові операції, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу. Ідентифікація осіб, що здійснюють фінансові операції. Виявлення критеріїв ризику та індикаторів підозрілості фінансових операцій

Форми та методи навчання**Методи навчання:**

Лекції: інформаційно-ілюстративний та проблемний методи із застосуванням лекції-візуалізації, експрес-опитування.

Практичне заняття: усне опитування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційних завдань (case study), індивідуальні завдання для вирішення практичних вправ і задач, тестові завдання. Самостійна робота: конспектування, тезування, анотування навчально-методичної літератури, дослідницький метод, розв'язування завдань.

Технології навчання: навчальні посібники, монографії, наукові статті, мультимедійна презентація, лекція-візуалізація, друкований роздатковий матеріал.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/ результатів навчання

Оцінювання знань здобувачів проводиться відповідно до «Системи оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний та підсумковий контроль) зі змінами та доповненнями» (<http://ep3.nuwm.edu.ua/21123/>). Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточного та підсумкового контролю знань за ЄКТС.

Розподіл обов'язкових балів, що присвоюються студентам

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест		Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	МК1	МК2	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	20	20	

Усі модульні контролі проходять у формі тестування на навчальній платформі Moodle. Перший та другий модульні контролі містять по 25 запитань різного рівня складності: перший рівень – 18 запитань по 0,7 бала, другий рівень – 6 запитань по 0,9 бала, третій рівень – 1 запитання по 2 бала. Усього – 20 балів. Для забезпечення права на об'єктивне оцінювання студентам надається право подавати в письмовій формі апеляційну скаргу про незгоду з отриманими балами.

Студенти мають можливість отримати додаткові бали (бонусу) за участь у конференціях, конкурсах, написання наукових статей.

Рекомендована література**Основна**

1. Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник / Живко З.Б., Черевко О.В., Копитко М.І., Зачосова Н.В., Живко М.О.,

Середа В.В., Занора В.О., Бієвець А.В.; за ред. Живко З.Б. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 240 с.

2. Економічна безпека: навч. посіб. / З. С. Варналій [та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. З. С. Варналія / З. С. Варналій. К.: Знання, 2009. 647 с.

3. Економічна безпека: підручник / авт. кол. ; за ред. д-ра екон. наук, проф. О. Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О. І. Барановського. – К. : УБС НБУ, 2015. – 467 с.

4. Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва: навчальний посібник/ Г.В.Соломіна. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 234 с.

5. Копилюк О. І. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки: підручник / О. І. Копилюк, А. Г. Драбовський, Ю. В. Тимчишин та ін.: Львів: Вид-во Сполом, 2017. - 411 с.

6. Отенко І. П., Іващенко Г. А., Воронков І. П. Економічна безпека підприємства : навч. посібн. Х. : ХНЕУ, 2012. 251 с.

Допоміжна

7. Барановський О. І. Філософія безпеки: монографія: у 2 т. / О. І. Барановський. К.: УБС НБУ, 2014. Т. 1: Основи економічної і фінансової безпеки економічних агентів. 831 с.

8. Барановський О. І. Філософія безпеки: монографія: у 2 т. / О. І. Барановський. К.: УБС НБУ, 2014. Т. 2: Безпека фінансових інститутів. 715 с.

9. Богдан Н. М. Оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки регіонів України: методологія і практика. Проблеми економіки. 2018. № 1. С. 142-149.

10. Зачосова Н. В. Напрями стабілізації стану фінансової складової економічної безпеки національної економіки України. НУ "Острозька академія". Серія : Економіка. 2018. № 8. С. 14-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2018_8_5.

11. Ляхович О. О., Оплачко І. О. Економічна безпека та транспарентність підприємств в умовах цифровізації. Вісник НУВГП. Сер. Економіка. 2021. Вип. 2 (94). С. 100–111.

12. Ляхович О.О., Середюк О.С. Методичні засади забезпечення фінансово-економічної безпеки суб'єктів малого та середнього підприємництва. Вісник НУВГП. 2021. № 1 (93). С. 103-113.

13. Мельник С. І. Організаційно-економічний механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства. URL: Наукові записки Української академії друк-ва. 2019. № 1. С. 117–123.

14. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України. Наказ № 1277 Мінстер. економ. розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>

15. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів економічних і юридичних спеціальностей усіх форм навчання / ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ" ; за заг. ред.

д.е.н., проф. С. М. Фролова ; [С. М. Фролов, О. В. Козьменко, А. О. Бойко та ін.]. Суми: ДВНЗ "УАБС НБУ", 2015. 332 с.

16. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Васильців Т. Г., Волошин В. І., Бойкевич О. Р., Каркавчук В. В., [за ред. Т.Г. Васильціва]. Львів: Ліга-Прес, 2012. 388 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua
2. Законодавство України: www.rada.gov.ua
3. Кабінет Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Міністерство Фінансів України: <http://www.finance.com.ua>
5. Національний банк України: www.bank.gov.ua
6. Центр економічної стратегії: <https://ces.org.ua/>

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача курсу, зокрема такі, як статті, в т.ч. у виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus і Web of Science.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Індивідуальні: аналітичні навички, формування власної думки, властивість приймати рішення та вирішувати проблеми; вміння чітко ставити завдання і формулювати цілі.

Комунікативні: логічно та фахово обґрунтовувати свою позицію.

Управлінські: здатність до комплексного вирішення проблем та ефективного прийняття рішень

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://er3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumenti>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://er3.nuwm.edu.ua/18660/>.

Студенти можуть самостійно на платформах онлайн-освіти (Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших) шляхом участі у короткострокових навчальних програмах і проєктах (з видачею сертифіката) опановувати навчальний матеріал, який за змістом дозволяє набутти очікувані навчальні результати навчальної дисципліни.

Правила академічної доброчесності

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Вимоги до відвідування

Пропущені заняття з навчальної дисципліни відпрацьовуються шляхом самостійного виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій. Завдання розміщені на навчальній платформі Moodle. Здобувач може звернутись безпосередньо до викладача з приводу отримання індивідуальних завдань або з використанням зазначених засобів комунікації.

Мобільні телефони та ноутбуки можуть вільно використовуватись здобувачами на заняттях для виконання практичних і ситуаційних завдань, роботи із статистичними даними. Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Автор
Доцент

Ольга ЛЯХОВИЧ

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №660 від [sDateTime_SignWriteAgree_Last]
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП): [oSignECP.sSigner_Sert]
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00